

DASAR PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

RINGKASAN EKSEKUTIF

KEMENTERIAN
PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

DASAR PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

LUAR BANDAR SEJAHTERA

WAWASAN LUAR BANDAR SEJAHTERA

Dasar Pembangunan Luar Bandar (DPLB) telah merumuskan wawasan “Luar Bandar Yang Sejahtera, Inklusif, Mampan dan Holistik” sebagai agenda utama dalam proses pembangunan luar bandar di Malaysia menjelang tahun 2030. Wawasan luar bandar sejahtera menggambarkan hasrat Kerajaan untuk memastikan masyarakat luar bandar mempunyai akses kepada infrastruktur dan kemudahan sosial yang setanding dengan kawasan bandar. Kawasan luar bandar disasarkan akan menawarkan peluang pekerjaan dan perniagaan yang dapat meningkatkan pendapatan penduduk luar bandar.

Mereka yang tinggal di luar bandar juga akan menikmati peluang yang luas untuk membina keupayaan modal insan, kehidupan yang sihat dan selamat serta menerima perkhidmatan dalam tadbir urus yang mudah sebagaimana masyarakat di bandar.

Melalui DPLB ini, Kerajaan mempunyai komitmen yang tinggi untuk merapatkan dan seterusnya menghapuskan jurang kualiti hidup antara bandar dan luar bandar, mewujudkan peluang-peluang ekonomi dan mewujudkan suasana sosial serta persekitaran yang kondusif bagi menarik penduduk di luar bandar khususnya golongan belia untuk terus tinggal di luar bandar.

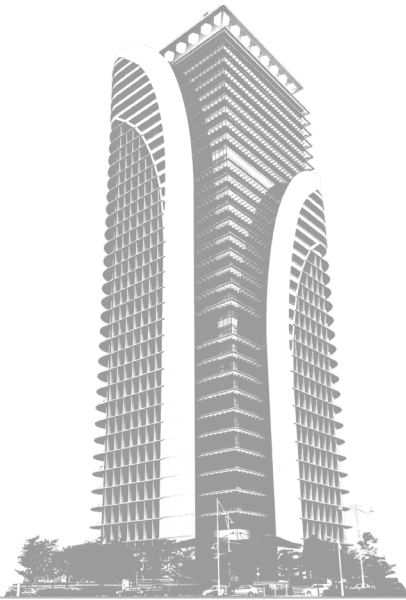
Selain itu, Kerajaan berhasrat untuk menarik sebahagian penduduk dan pelabur di bandar untuk berhijrah ke luar bandar bagi meningkatkan jumlah penduduk produktif dan keupayaan ekonomi di luar bandar. Luar bandar juga akan menjadi destinasi penting percutian dan pelancongan dari dalam dan luar negara bagi menikmati keindahan alam, warisan budaya dan keseronokan tinggal di luar bandar.

Wawasan untuk “Luar Bandar Yang Sejahtera, Inklusif, Mampan dan Holistik” ini diperhalusi lagi dalam 10 teras seperti berikut:

1. Ekonomi berdaya saing dan mampan.
2. Keusahawanan pemacu pembangunan ekonomi.
3. Modal insan berkualiti.
4. Prasarana lengkap dan canggih.
5. Keunggulan generasi belia luar bandar.
6. Wanita luar bandar yang progresif.
7. Kehidupan luar bandar yang sejahtera.
8. Sistem penyampaian dan tadbir urus berkesan.
9. Biodiversiti dan alam sekitar mampan.
10. Perumahan, pembangunan wilayah dan penempatan desa bersepadu.

Pelaksanaan pembangunan berteraskan halatuju DPLB ini akhirnya akan mencapai misi umum iaitu “Meneraju Pembangunan Luar Bandar”.

VISI, MISI DAN ASPIRASI TERAS DPLB

Visi DPLB adalah “**Luar Bandar Sejahtera**”, iaitu melahirkan masyarakat luar bandar yang sejahtera dalam pelbagai aspek kehidupan termasuk sosial, ekonomi, budaya dan persekitaran. Selain itu, nikmat pembangunan akan dikongsi bersama tanpa mengira latar belakang bangsa, agama, status sosial, gender dan umur. Visi “Luar Bandar Sejahtera” juga menyasarkan pembangunan mampan yang akan memastikan pembangunan berimbang dan saling melengkapi antara aspek sosial, ekonomi dan alam semulajadi. Hal ini seterusnya dapat mencapai misi DPLB untuk **Meneraju Pembangunan Luar Bandar**. Pelaksanaan DPLB ini disokong oleh **10 Teras** pembangunan luar bandar yang akan memandu dasar dan strategi ke arah mencapai visinya.

• VISI

LUAR BANDAR SEJAHTERA

• MISI

MENERAJU PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

mbangunan

ASPIRASI TERAS

uarbo

TERAS DPLB

Pernyataan dasar disediakan mengikut **10 Teras** pembangunan luar bandar yang saling menyokong ke arah pencapaian visi dan misi DPLB. Terdapat **10** pernyataan dasar umum (matlamat strategi), **33** pernyataan dasar dan **88** strategi bagi keseluruhan DPLB yang dirumuskan seperti berikut:

TERAS		KOD TERAS	PERNYATAAN DASAR	STRATEGI
01	Ekonomi berdaya saing dan mampan	EK	3	7
02	Keusahawanan pemacu pembangunan ekonomi	KU	4	9
03	Modal insan berkualiti	MM	5	13
04	Prasarana lengkap dan canggih	PL	3	6
05	Keunggulan generasi belia luar bandar	BL	3	8
06	Wanita luar bandar yang progresif	WA	3	6
07	Kehidupan luar bandar yang sejahtera	SS	2	7
08	Sistem penyampaian dan tadbir urus berkesan	TU	3	9
09	Biodiversiti dan alam sekitar mampan	BD	3	9
10	Perumahan, pembangunan wilayah dan penempatan desa bersepadu	WD	4	14

bandar

PERNYATAAN DASAR UMUM BAGI SETIAP TERAS

TERAS
01

Ekonomi berdaya saing dan mampan

Peningkatan nilai tambah kepada sumber tempatan bagi menjana kekayaan, keusahawanan dan peluang pekerjaan; menyokong kepelbagaian ekonomi dan membina keunikan produk setempat; menggalakkan pelaburan swasta; mengelompokkan ekonomi dan aktiviti ekonomi pelbagai fungsi.

TERAS
02

Keusahawanan pemacu pembangunan ekonomi

Keusahawanan sebagai kerjaya pilihan utama, mewujudkan situasi yang kondusif untuk melahirkan usahawan dan perusahaan komuniti luar bandar serta membantu kejayaan perusahaan yang dilaksanakan.

TERAS
03

Modal insan berkualiti

Modal insan luar bandar yang berkualiti, berdaya maju, mampan dan memenuhi keperluan masa hadapan melalui sistem pendidikan yang berkualiti.

TERAS
04

Prasarana lengkap dan canggih

Prasarana luar bandar yang berkualiti dan mencukupi untuk menyokong pembangunan ekonomi serta mewujudkan persekitaran kehidupan yang menarik dan kondusif sebagai tempat tinggal, bekerja, melabur dan destinasi pelancongan.

PERNYATAAN DASAR UMUM

TERAS
05

Keunggulan generasi belia luar bandar

Pemeriksaan golongan belia luar bandar yang bersihah tinggi, berilmu, berkemahiran, patriotik, kreatif, inovatif dan menikmati pendapatan yang berterusan (*sustainable*) melalui bidang keusahawanan.

TERAS
06

Wanita luar bandar yang progresif

Wanita luar bandar yang progresif dalam semua aspek kehidupan merangkumi ekonomi, pendidikan, kesihatan, sosial dan kepimpinan.

TERAS
07

Kehidupan luar bandar yang sejahtera

Pembangunan masyarakat luar bandar yang sihat, selamat dan sejahtera.

10 TERAS

TERAS
08

Sistem penyampaian dan tadbir urus berkesan

Pewujudan sistem penyampaian dan tadbir urus luar bandar yang berintegriti, cekap dan berkesan; pengukuhan koordinasi dan kolaborasi yang bersepadu; pemeraksanaan tadbir urus peringkat desa dan peningkatan penglibatan komuniti dalam merancang, melaksanakan dan memantau pembangunan luar bandar.

TERAS
09

Biodiversiti dan alam sekitar mampan

Pemeliharaan dan pemuliharaan biodiversiti serta kelestarian alam sekitar dengan pendekatan pembangunan mampan; meningkatkan kesedaran dan tanggungjawab masyarakat serta menggalakkan cara hidup mesra alam.

TERAS
10

Perumahan, pembangunan wilayah dan penempatan desa bersepadu

Pemilikan rumah di luar bandar; pemeraksanaan pembangunan wilayah, pengimbangan pembangunan antara bandar dengan luar bandar dan antara kawasan-kawasan luar bandar serta pembangunan penempatan desa lestari yang mampu menarik migrasi penduduk bandar ke luar bandar.

TERAS
01

EKONOMI BERDAYA SAING
DAN MAMPAN

TERAS : EKONOMI

1

PERNYATAAN DASAR

MEMPELOPORI AKTIVITI EKONOMI LUAR BANDAR YANG TRANSFORMATIF

STRATEGI

1. Menggalakkan penglibatan komuniti luar bandar dalam aktiviti Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS)
2. Memperkukuh sumber pertumbuhan baharu di luar bandar yang dipacu oleh kerjasama global (*g/local*)
3. Memperkasa aktiviti ekonomi luar bandar supaya berdaya saing dan berimpak tinggi

2

PERNYATAAN DASAR

PENGHASILAN PRODUK TEMPATAN YANG BERKUALITI DAN BERSKALA EKONOMI

STRATEGI

1. Mewujudkan persekitaran yang kondusif bagi meningkatkan keupayaan penggunaan teknologi baharu berskala ekonomi
2. Mempertingkatkan peranan luar bandar sebagai hab keselamatan makanan negara

3

PERNYATAAN DASAR

PENINGKATAN KESEJAHTERAAN MASYARAKAT LUAR BANDAR

STRATEGI

1. Memperkukuh sistem perlindungan sosial di luar bandar
2. Meningkatkan aksesibiliti kepada Jaringan Keselamatan Sosial (*Social Safety Net*)

Perkaitan dengan SDGs

TERAS 02 KEUSAHAWANAN PEMACU PEMBANGUNAN EKONOMI

TERAS : KEUSAHAWANAN

1

PERNYATAAN DASAR

KEUSAHAWANAN SEBAGAI KERJAYA PILIHAN MASYARAKAT LUAR BANDAR

STRATEGI

1. Memantapkan modul keusahawanan dalam kurikulum latihan
2. Membudayakan keusahawanan dalam kalangan masyarakat

2

PERNYATAAN DASAR

PEMERKASAAN SISTEM PEMBIAYAAN KEWANGAN, KEMUDAHAN FIZIKAL DAN SISTEM SOKONGAN DI LUAR BANDAR

STRATEGI

1. Memantapkan sistem pembiayaan/bantuan kewangan dan bukan kewangan
2. Memperkasakan kemudahan fizikal perniagaan bagi meningkatkan aktiviti keusahawanan

3

PERNYATAAN DASAR

MEMBANGUN PRODUK DAN MEMPERLUAS PASARAN TERMASUK PEMASARAN PERNIAGAAN DALAM TALIAN (*E-COMMERCE*)

STRATEGI

1. Memperkukuh bidang perniagaan dan produk luar bandar bertaraf eksklusif mengikut kluster ekonomi
2. Memperkasa pemasaran produk dan perkhidmatan keluaran usahawan luar bandar bagi membina rantaian pasaran domestik dan global
3. Membangun dan menyelaras pelbagai hab dalam talian untuk sektor perniagaan luar bandar bagi menjamin kelestarian

4

PERNYATAAN DASAR

MENGARUS PERDANA ILMU DAN KEMAHIRAN TRADISIONAL SERTA MENINGKATKAN KEUPAYAAN TRANSFORMATIF USAHAWAN LUAR BANDAR

STRATEGI

1. Memperkasakan sokongan R&D dan inovasi kepada usahawan bagi meningkatkan produktiviti, kualiti dan kecekapan pengeluaran produk agar lebih kompetitif
2. Mengaktifkan kembali kepakaran ilmu dan kemahiran tradisional untuk tujuan pengkomersialan

Perkaitan dengan SDGs

2 ZERO HUNGER

8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH

10 REDUCED INEQUALITIES

TERAS 03 MODAL INSAN BERKUALITI

TERAS : MODAL INSAN

1

PERNYATAAN DASAR

PEMBANGUNAN MODAL INSAN LUAR BANDAR YANG KOMPREHENSIF

STRATEGI

1. Memperkasa komuniti luar bandar dengan pengetahuan dan kemahiran insaniah (*soft skills*) dan kemahiran teknikal (*hard skills*)
2. Meningkatkan kebolehpasaran modal insan luar bandar dalam pelbagai sektor

2

PERNYATAAN DASAR

PENAMBAHBAIKAN INFRASTRUKTUR DAN PROFESIONALISME GURU DI MAKTAB RENDAH SAINS MARA (MRSM)

STRATEGI

1. Menyediakan dan menambah baik infrastruktur MRSM secara menyeluruh
2. Memperkukuh profesionalisme guru MRSM

3

PERNYATAAN DASAR

PEMBANGUNAN KAPASITI YANG INKLUSIF, FLEKSIBEL DAN BERORIENTASIKAN KEPERLUAN SETEMPAT

STRATEGI

1. Melengkapkan masyarakat luar bandar dengan kemahiran yang diperlukan untuk 4IR
2. Memulihara, memelihara, mempromosi dan melindungi budaya, seni dan warisan masyarakat luar bandar
3. Meningkatkan peluang latihan kemahiran kepada pelajar yang tercicir

4

PERNYATAAN DASAR

PERLUASAN MODEL PENDIDIKAN AWAL KANAK-KANAK YANG TERKINI DI LUAR BANDAR

STRATEGI

1. Menaik taraf pendidikan prasekolah daripada segi fizikal, profesionalisme guru dan sukatan pelajaran
2. Meningkatkan penyertaan dan kerjasama ibu bapa dalam pendidikan awal kanak-kanak
3. Meningkatkan kualiti pemakanan dan kesihatan kanak-kanak tabika, taska, prasekolah dan kanak-kanak berkeperluan khas
4. Meneruskan pemberian bantuan am persekolahan dan bantuan geran per kapita untuk kanak-kanak miskin di tabika, taska, prasekolah dan kanak-kanak berkeperluan khas

5

PERNYATAAN DASAR

PERUBAHAN MINDA MASYARAKAT LUAR BANDAR

STRATEGI

1. Melahirkan masyarakat yang mempunyai minda kelas pertama
2. Memperkukuhkan perpaduan dalam kalangan masyarakat berbilang kaum

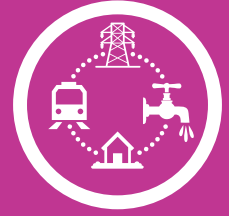
Perkaitan dengan SDGs

4 QUALITY
EDUCATION

TERAS 04 PRASARANA LENGKAP DAN CANGGIH

TERAS : PRASARANA

PERNYATAAN DASAR

LIPUTAN PRASARANA LUAR BANDAR YANG LENGKAP

STRATEGI

1. Melengkapkan liputan prasarana asas di kawasan luar bandar
2. Meningkatkan dan membudayakan sifat kepunyaan dalam kalangan komuniti terhadap prasarana awam
3. Pengurusan sisa pepejal dan kumbahan yang inovatif di luar bandar

PERNYATAAN DASAR

AKSES TELEKOMUNIKASI DAN JALUR LEBAR DENGAN KADAR BERPATUTAN DI LUAR BANDAR

STRATEGI

1. Meningkatkan sistem komunikasi jalur lebar mudah alih berkelajuan tinggi, mampu milik, kebolehcapaian dan berkualiti
2. Meningkatkan kesedaran masyarakat terhadap teknologi, informasi dan komunikasi (ICT)

PERNYATAAN DASAR

PENGANGKUTAN AWAM LUAR BANDAR YANG EFISIEN DAN MAMPAN

STRATEGI

1. Menyediakan sistem pengangkutan awam yang cekap

Perkaitan dengan SDGs

6 CLEAN WATER
AND SANITATION

9 INDUSTRY,
INNOVATION AND
INFRASTRUCTURE

TERAS
05

**KEUNGGULAN GENERASI
BELIA LUAR BANDAR**

TERAS : BELIA

1

PERNYATAAN DASAR

PENDIDIKAN KEMAHIRAN YANG INKLUSIF DAN BERSESUAIAN DENGAN KEPERLUAN REVOLUSI INDUSTRI KEEMPAT (4IR)

STRATEGI

1. Menjadikan TVET sebagai pilihan utama belia luar bandar
2. Meningkatkan kualiti pendidikan selaras dengan keperluan Revolusi Industri Keempat (4IR)
3. Memperkukuh kaedah Pengajaran dan Pembelajaran (P&P) yang menitikberatkan konsep amali

2

PERNYATAAN DASAR

GENERASI BELIA MENIKMATI PENDAPATAN YANG BERTERUSAN (*SUSTAINABLE*) MELALUI BIDANG KEUSAHAWANAN

STRATEGI

1. Memperkasa belia dalam bidang perniagaan dan keusahawanan
2. Meningkatkan penglibatan golongan belia yang berinovasi dan kreatif dalam sektor ekonomi berpendapatan tinggi

3

PERNYATAAN DASAR

GENERASI BELIA YANG MEMPUNYAI SEMANGAT PATRIOTISME, BERKETERAMPILAN, BERSHAISIAH TINGGI DAN TERLIBAT DALAM KEPIMPINAN LUAR BANDAR

STRATEGI

1. Memperkukuh pertubuhan belia di luar bandar dan meningkatkan peranan belia dalam proses membuat keputusan di peringkat akar umbi
2. Meningkatkan penghayatan sejarah dan sosiobudaya serta dasar-dasar pembangunan negara
3. Menyemarakkan program pembangunan jati diri yang memberi penekanan kepada nilai-nilai agama, budaya dan adat masyarakat serta aktiviti rekreasi dan sukan

Perkaitan dengan SDGs

4 QUALITY
EDUCATION

5 GENDER
EQUALITY

TERAS
06WANITA LUAR BANDAR
YANG PROGRESIF

TERAS : WANITA

PERNYATAAN DASAR

PEMERKASAAN EKONOMI WANITA LUAR BANDAR

1

STRATEGI

1. Meningkatkan peluang penglibatan wanita dalam sektor ekonomi dan keusahawanan
2. Mengoptimumkan kapasiti dan kadar guna tenaga wanita
3. Meningkatkan pemilikan aset produktif, kadar pelaburan dan tabungan wanita

PERNYATAAN DASAR

PEMANTAPAN KHIDMAT SISTEM SOKONGAN BAGI WANITA LUAR BANDAR

2

STRATEGI

1. Memantapkan sistem perlindungan sosial wanita
2. Meningkatkan kesedaran kesihatan dan akses kepada perkhidmatan kesihatan

PERNYATAAN DASAR

PEMERKASAAN KEPIMPINAN WANITA LUAR BANDAR

3

STRATEGI

1. Meningkatkan penglibatan wanita dalam proses membuat keputusan

Perkaitan dengan SDGs

1 NO
POVERTY3 GOOD HEALTH
AND WELL-BEING5 GENDER
EQUALITY8 DECENT WORK
AND ECONOMIC
GROWTH10 REDUCED
INEQUALITIES

TERAS
07

KEHIDUPAN LUAR BANDAR
YANG SEJAHTERA

TERAS : KEHIDUPAN LUAR BANDAR YANG SEJAHTERA

1

PERNYATAAN DASAR

PENINGKATAN KESEDARAN DAN PEMERKASAAN KOMUNITI LUAR BANDAR TERHADAP ASPEK CARA HIDUP SIHAT

STRATEGI

1. Meningkatkan kesedaran amalan cara hidup sihat
2. Menyediakan kemudahan penjagaan kesihatan yang berkualiti dan komprehensif
3. Meningkatkan akses masyarakat luar bandar kepada kemudahan rekreasi/aktiviti fizikal

2

PERNYATAAN DASAR

KEHIDUPAN LUAR BANDAR YANG SEJAHTERA

STRATEGI

1. Meningkatkan tahap keselamatan masyarakat luar bandar
2. Mengurangkan impak jenayah siber dalam kalangan masyarakat luar bandar
3. Memperkukuh perpaduan, kebudayaan dan keharmonian komuniti desa
4. Membina komuniti luar bandar yang berdaya tahan terhadap bencana

Perkaitan dengan SDGs

TERAS
08SISTEM PENYAMPAIAN DAN
TADBIR URUS BERKESAN

TERAS : SISTEM PENYAMPAIAN DAN TADBIR URUS

PERNYATAAN DASAR

INTEGRASI DAN PENYELARASAN PELAKSANAAN DASAR-DASAR PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

STRATEGI

1

1. Menyelaras pelaksanaan dasar-dasar pembangunan luar bandar di peringkat persekutuan dan negeri
2. Memantapkan pendekatan bawah-ke-atas (*bottom-up*) dalam pelaksanaan dasar di peringkat masyarakat setempat
3. Merapatkan jaringan kerjasama antara agensi Kerajaan dan sektor swasta/korporat bagi mentransformasi kawasan luar bandar
4. Mengurangkan/mengelakkan pertindihan peranan dan bidang tugas dengan agensi lain berhubung pembangunan luar bandar

PERNYATAAN DASAR

TADBIR URUS LUAR BANDAR YANG CEKAP, BERKESAN DAN BERINTEGRITI

STRATEGI

2

1. Memantapkan jentera pentadbiran dan pelaksanaan pembangunan yang lebih profesional dan berintegriti
2. Membangunkan ekosistem digital pembangunan luar bandar yang komprehensif dan lengkap
3. Memperkasa institusi adat dalam pembangunan luar bandar

PERNYATAAN DASAR

KEPIMPINAN LUAR BANDAR YANG BERWIBAWA

STRATEGI

3

1. Memantapkan kepimpinan MPKK dan pelaksanaan pembangunan yang lebih profesional
2. Menarik minat golongan profesional/belia/wanita untuk melibatkan diri dalam kepimpinan MPKK

Perkaitan dengan SDGs

5

16

17

TERAS
09

**BIODIVERSITI DAN
ALAM SEKITAR MAMPAN**

TERAS : BIODIVERSITI DAN ALAM SEKITAR

PERNYATAAN DASAR

PENGURUSAN BIODIVERSITI DAN ALAM SEKITAR LUAR BANDAR BERPANDUKAN KONSEP PENGGUNAAN DAN PENGELUARAN MAMPAN

STRATEGI

1

1. Melindungi biodiversiti dan alam sekitar daripada aktiviti tidak mampan di desa
2. Menggalakkan amalan pertanian hijau dalam kalangan komuniti desa
3. Mengintegrasikan pengetahuan tradisional dalam pengurusan alam sekitar luar bandar yang melibatkan komuniti desa
4. Memanfaatkan kawasan yang dikenal pasti bagi biodiversiti luar bandar menerusi projek ekonomi hijau

PERNYATAAN DASAR

PERSEKITARAN YANG BERSIH, SELAMAT DAN MAMPAN UNTUK GENERASI HARI INI DAN AKAN DATANG

STRATEGI

2

1. Mewujudkan persekitaran desa yang bersih, indah dan mampan
2. Menggalakkan penggunaan sumber secara cekap bagi menyokong kemampuan alam sekitar
3. Menambah baik mekanisme timbangtara bagi mengadili kes-kes pelanggaran dan pencerobohan alam sekitar serta hak asasi penduduk

PERNYATAAN DASAR

PERLINDUNGAN KAWASAN HABITAT HIDUPAN LIAR DAN KAWASAN BIODIVERSITI DI KAWASAN DESA

STRATEGI

3

1. Memantau kelangsungan dan kelestarian kawasan yang diwartakan sebagai habitat hidupan liar dan perlindungan biodiversiti
2. Menangani konflik manusia-hidupan liar terhadap kawasan penempatan dan aktiviti ekonomi luar bandar

Perkaitan dengan SDGs

TERAS 10

PERUMAHAN, PEMBANGUNAN WILAYAH DAN PENEMPATAN DESA BERSEPADU

TERAS : PERUMAHAN, PEMBANGUNAN WILAYAH DAN PENEMPATAN DESA

PERNYATAAN DASAR

PENINGKATAN PEMILIKAN PERUMAHAN KEPADA GOLONGAN SASAR DI LUAR BANDAR

- 1
- #### STRATEGI
1. Menambah baik dan meningkatkan bilangan program perumahan untuk golongan miskin dan miskin tegar
  2. Memperluaskan program pemilikan rumah
  3. Meningkatkan akses pembiayaan perumahan kepada golongan sasaran di luar bandar

PERNYATAAN DASAR

KESAMARATAAN KUALITI HIDUP ANTARA BANDAR DENGAN LUAR BANDAR DAN ANTARA WILAYAH-WILAYAH LUAR BANDAR

- 2
- #### STRATEGI
1. Memperkasa peranan agensi pembangunan wilayah sedia ada melalui rasionalisasi peranan dan fungsi LKW yang lebih berkesan
  2. Merancang dan melaksanakan pembangunan wilayah yang komprehensif di luar kawasan operasi LKW
  3. Mewujudkan pembangunan penempatan luar bandar baharu sebagai pemangkin pembangunan luar bandar
  4. Mengukuhkan peranan Pusat Pertumbuhan Desa (PPD) dan Pusat Komuniti Desa (PKD)
  5. Meningkatkan hubungan simbiotik luar bandar-bandar

PERNYATAAN DASAR

PENEMPATAN LUAR BANDAR LESTARI DAN CEMERLANG MENJELANG TAHUN 2030

- 3
- #### STRATEGI
1. Menentukan sempadan dan melaksanakan persempadanan semula desa di bawah MPKK
  2. Mewujudkan model pembangunan desa lestari
  3. Memacu pendekatan pembangunan desa lestari berpacukan komuniti (*community driven*)

PERNYATAAN DASAR

MASYARAKAT ORANG ASLI, KOMUNITI ANAK NEGERI SABAH DAN NATIVES OF SARAWAK YANG MAJU

- 4
- #### STRATEGI
1. Melaksanakan program penempatan semula skim pembesaran desa
  2. Mendapatkan pengiktirafan pemilikan Tanah Adat - *Native Customary Rights* (NCR) dan Tanah Rizab Asli
  3. Mengurus pembangunan tanah menggunakan pendekatan "menang-menang"

Perkaitan dengan SDGs

KEMENTERIAN
PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

LUAR BANDAR SEJAHTERA